

Postadres
Postbus 14052
3508 SC Utrecht

tel 030-251 69 84
fax 030-254 37 85
cvdg@bureauf.t.nl

Bezoekadres
Euclideslaan 201
3584 BS Utrecht

Jaarverslag
Commissie van deskundigen
gerechtsdeurwaarders
2017

Utrecht, 29 maart 2018

Jaarverslag 2017 Commissie van deskundigen gerechtsdeurwaarders

Inhoudsopgave

1. Kerncijfers	1
2. Wettelijk kader	1
3. Samenstelling en handelwijze van de Commissie.....	2
4. Verslag van werkzaamheden	4
4.1 Procedure en voorschriften indienen ondernemingsplan.....	4
4.2 Werkwijze uitbrengen adviezen.....	4
4.3 Kengetallen ondernemingsplannen 2017	5
4.4. Toelichting op de kengetallen 2017	6
5. Terugblik en vooruitzichten	9

1. Kerncijfers

De Commissie van deskundigen gerechtsdeurwaarders (hierna: de Commissie) presenteert hierbij het jaarverslag over 2017.

Het aantal in 2017 ingediende ondernemingsplannen ligt op hetzelfde niveau als in 2016. In totaal zijn in 2017 12 plannen ingediend (2016: 12). In het verslagjaar zijn 6 plannen afgedaan. Op 31 december 2017 waren 9 plannen nog in behandeling. In de meeste gevallen bleek aanvullende informatie nodig alvorens tot een definitief advies te kunnen komen. In 2017 zijn geen negatieve adviezen uitgebracht.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar paragraaf 4.3, waarin onder meer een overzicht is opgenomen met betrekking tot de aantallen ondernemingsplannen.

De door de Commissie gehanteerde normen zijn in 2017 niet gewijzigd.

2. Wettelijk kader

De Commissie adviseert op grond van artikel 6 lid 2 van de Gerechtsdeurwaarderswet (hierna: Gdw) en het Besluit ondernemingsplan gerechtsdeurwaarder (hierna: Besluit) op basis van het ingediende ondernemingsplan of wordt voldaan aan de eisen van artikel 6 lid 1 Gdw (voldoende financiële middelen en ten minste kostendekkend na drie jaar). Dit advies dient door een (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder te worden overgelegd bij een verzoek aan de Minister van Justitie en Veiligheid (hierna: de MvJ&V) tot benoeming als gerechtsdeurwaarder ex artikel 7 Gdw. Tevens brengt de Commissie op grond van artikel 10 Gdw advies uit over plannen welke worden ingediend door gerechtsdeurwaarders die op grond van lid 1 van dit artikel hun plaats van vestiging willen wijzigen.

De (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder wint zelf advies in bij de Commissie.

Het uitgebrachte advies vormt geen besluit dat onderdeel uitmaakt van de besluitvorming over het benoemingsverzoek waarop de bepalingen over besluiten in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing zijn. Tegen het advies van de Commissie is geen bezwaar mogelijk. Het besluit van de MvJ&V tot benoeming als gerechtsdeurwaarder is mede gebaseerd op het door de Commissie uitgebrachte advies. Op dit besluit zijn de bepalingen van de Awb wel van toepassing.

Daarnaast heeft de wetgever in artikel 4 lid 1 Besluit bepaald, dat de Commissie moet toetsen of de indiener van het plan uiterlijk binnen drie maanden voldoet aan de eisen als genoemd in artikel 5 eerste lid onderdelen b en c Gdw. Deze eisen hebben betrekking op de gevolgde beroepsopleiding en de stage/praktijkervaring. De toelichting op het Besluit vermeldt dat het niet voldoen aan deze eisen - in het belang van een doelmatige werkwijze van de Commissie - op voorhand leidt tot een negatief advies ex artikel 9 Besluit. Door deze toetsing wordt voorkomen dat de Commissie over evident kansloze plannen moet adviseren op grond van artikel 6 lid 1 Gdw.

Als wettelijk kader voor het onderzoeken van een ingediend ondernemingsplan en het uitbrengen van een advies door de Commissie geldt artikel 6 lid 1 sub a en b Gdw en het Besluit. Bij het onderzoeken van ondernemingsplannen en het uitbrengen van een advies hierover aan de indiener laat de Commissie zich leiden door het uitgangspunt van de Gdw, namelijk meer marktwerking tussen gerechtsdeurwaarderskantoren. De Commissie stelt zich bij deze onderzoeken positief-kritisch op.

Samengevat zijn de volgende punten voor in te dienen ondernemingsplannen van belang:

- artikel 6 lid 1 Gdw waarin wordt vermeld dat uit het ondernemingsplan dient te blijken dat de indiener over voldoende financiële middelen beschikt om een kantoor te houden dat in overeenstemming is met de eisen van het ambt en op redelijke gronden mag worden verwacht, dat na drie jaar de praktijk kostendekkend kan worden uitgeoefend;
- artikel 3 Besluit waarin is aangegeven dat het ondernemingsplan in ieder geval een uitwerking bevat van de volgende onderdelen: marktverkenning, kantoororganisatie, resultatenprognose alsmede investeringen en financieringsplan.

Ten aanzien van toets kostendekkendheid genoemd in artikel 6 lid 1 Gdw gaat de Commissie uit van de norm dat de praktijk in ieder geval in het vierde jaar na benoeming kostendekkend zal zijn. Uitgangspunt daarbij is dat een gerechtsdeurwaarder in loondienst direct na benoeming ten minste € 65.000 incl. emolumenten moet verdienen. Voor een gerechtsdeurwaarder-ondernemer is dit norminkomen gesteld minimaal € 75.000.

Ter vervulling van haar taak kan de Commissie op grond van artikel 6 lid 2 Gdw inlichtingen inwinnen bij:

- de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (hierna: KBvG), die op grond van de toelichting op artikel 8 Besluit verplicht is tot het jaarlijks verstrekken van een opgave van het aantal exploitanten dat door gerechtsdeurwaarders is uitgebracht;
- het Bureau Financieel Toezicht (hierna: BFT), waar het secretariaat van de Commissie wordt gevoerd, waardoor de Commissie kan beschikken over actuele informatie over de gerechtsdeurwaarderskantoren. De Commissie kan voor de beoordeling van plannen onder meer beschikken over historische informatie uit de BFT-database. Met name informatie over het marktpotentieel in de vestigingsplaats/regio kan bij de beoordeling van een ondernemingsplan van belang zijn.

Naast het inwinnen van inlichtingen wordt zo nodig overleg gevoerd met de KBvG, het BFT en met het MvJ&V.

De Commissie adviseert binnen drie maanden na de datum van ontvangst van het ondernemingsplan (zie ook artikel 8 lid 1 Besluit). Indien naar de mening van de Commissie de door de indiener van het ondernemingsplan verstrekte gegevens onvoldoende zijn voor de beoordeling van het ondernemingsplan stelt de Commissie de indiener in de gelegenheid om het ondernemingsplan binnen een door de Commissie gestelde termijn aan te vullen (artikel 6 Besluit).

Aan het indienen en behandelen van een ondernemingsplan zijn kosten verbonden. De kosten van advisering door de Commissie zijn op grond van de Regeling kosten ondernemingsplan gerechtsdeurwaarder gesteld op € 2.600 per plan.

3. Samenstelling en handelwijze van de Commissie

Volgens artikel 5, lid 6 Besluit bestaat de Commissie uit een voorzitter en twee leden evenals twee plaatsvervangende leden. De voorzitter, één lid en één plaatsvervangend lid bezitten bedrijfseconomische deskundigheid. Eén lid en één plaatsvervangend lid zijn gerechtsdeurwaarder. In de praktijk wordt geen onderscheid gemaakt tussen het lid en het plaatsvervangend lid-gerechtsdeurwaarder. De voorzitter en de leden worden voor een termijn van vier jaar benoemd en kunnen éénmaal worden herbenoemd.

In 2017 hebben er diverse wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de Commissie. Hiervoor wordt verwezen naar de onderstaande opstelling. De huidige voorzitter en plaatsvervangend voorzitter zijn per 1 september 2017 benoemd voor een periode van 4 jaar. De benoemingstermijn van de gerechtsdeurwaardersleden loopt tot 1 september 2019.

In de huidige samenstelling bestaat de Commissie uit een voorzitter (tevens bedrijfseconomisch lid), één overig bedrijfseconomisch lid, tevens plaatsvervangend voorzitter en twee gerechtsdeurwaardersleden.

Bij de beoordeling van een ondernemingsplan brengen de twee bedrijfseconomisch deskundige leden en de twee gerechtsdeurwaardersleden allen een stem uit. Besluitvorming omtrent een uit te brengen advies geschiedt bij meerderheid van stemmen. Indien sprake is van staking van de stemmen, heeft de voorzitter de doorslaggevende zeggenschap.

In de praktijk wordt tijdens de commissievergaderingen slechts in een hoogst incidenteel geval gestemd; vrijwel alle beslissingen op het ingediende ondernemingsplan worden unaniem genomen.

De beide gerechtsdeurwaardersleden beslissen in principe over elk ondernemingsplan dat bij de Commissie voorligt. In de volgende gevallen trekt een lid-gerechtsdeurwaarder zich terug uit de beoordelingsprocedure van een ondernemingsplan:

- indien het de eigen vestigingsplaats betreft (opvolging en/of wijziging van de eigen vestigingsplaats), of;
- indien de indiener van een ondernemingsplan zich wil vestigen binnen het kantoor of de organisatie van het betreffende lid-gerechtsdeurwaarder.

De samenstelling van de Commissie was in 2017 als volgt:

Prof. dr. J.G. Kuijl RA	- voorzitter (periode 1 januari tot en met 31 augustus)
Prof. dr. H.P.A.J. Langendijk	- voorzitter (vanaf 1 september), lid en plaatsvervangend voorzitter (periode 1 maart tot en met 31 augustus)
Prof. dr. H.F.D. Hassink RA	- plaatsvervangend lid vanaf 1 maart, plaatsvervangend voorzitter vanaf 1 september
J.H. Nootenboom	- lid-gerechtsdeurwaarder
H. Oosting	- plaatsvervangend lid-gerechtsdeurwaarder

De Commissie heeft in 2017 4 keer vergaderd.

SECRETARIAAT

De ondernemingsplannen worden behandeld door een onafhankelijke secretaris en sinds 1 november 2017 door meerdere beoordelaars binnen het BFT. Tot en met 31 oktober 2017 is als secretaris van de Commissie opgetreden de heer J. Ariaans MSc. Vanaf 1 november 2017 is de heer D. van der Veer RA waarnemend secretaris van de Commissie.

De secretariaatsfunctie binnen deze Commissie wordt gecombineerd met de secretariaatsfunctie ten behoeve van de Commissie van deskundigen notariaat.

De Commissie bedankt de medewerkers van het BFT en de onafhankelijke secretarissen voor de verleende ondersteuning in 2017.

4. Verslag van werkzaamheden

4.1 Procedure en voorschriften indienen ondernemingsplan

Ten einde uitvoering te geven aan het wettelijke kader heeft de Commissie een procedure en voorschriften opgesteld.

De voormelde procedure en voorschriften is te downloaden vanaf de website van het BFT (<http://www.bureauft.nl/gerechtsdeurwaarders/startende-gerechtsdeurwaarders>) en vanaf de website van de KBvG.

Teneinde de ingediende plannen op een uniforme wijze effectief en efficiënt te kunnen onderzoeken en hierover advies aan de indiener te kunnen uitbrengen, beschikt de Commissie over een interne handleiding. Hierin is een toetsingskader opgenomen. Dit is een beschrijving van de werkwijze en werkzaamheden van de Commissie en van haar secretariaat (zie artikel 5 lid 5 Besluit).

Dit interne toetsingskader wordt permanent getoetst door de leden van de Commissie.

4.2 Werkwijze uitbrengen adviezen

De vraag of het ingediende plan volledig is vormt standaard een onderdeel van het beoordelingsproces. Een behoorlijk deel van de ingediende plannen (2017: ca. 33%) is nog altijd onvolledig ondanks de voor de indieners beschikbare “procedure en voorschriften indienen ondernemingsplan” (zie 4.1). De Commissie moet zich dus de nodige inspanningen getroosten om plannen volledig ingediend te krijgen.

Ook bij de inhoudelijke beoordeling van de plannen worden in een substantieel aantal gevallen (2017: 83%) nadere vragen gesteld om uiteindelijk een advies te kunnen afgeven. Naast de reguliere afhandeling kan sprake zijn van bijzondere situaties. In sommige gevallen hebben de indieners en/of de Commissie behoefte aan een mondelinge toelichting op het plan. Sinds medio 2013 maakt de hoor- en wederhoorprocedure onderdeel uit van het beoordelingsproces. Deze procedure vindt plaats indien de Commissie voornemens is een negatief advies te verstrekken (zie 4.4). Concreet houdt dit in dat de indiener in de gelegenheid wordt gesteld om (onduidelijkheden in) het plan mondeling toe te lichten aan de secretaris van de Commissie.

Incidenteel is de voorzitter dan wel een lid-gerechtsdeurwaarder bij deze gesprekken aanwezig.

De Commissie beoogt met de gehanteerde systematiek zoveel mogelijk te bewerkstelligen dat de kwaliteit en inhoud van het uiteindelijke plan zodanig is dat er een positief advies kan worden gegeven. Het vormt tevens voor de indiener een bewustwordingsproces om de toekomstige taak als gerechtsdeurwaarder goed uit te kunnen voeren.

In incidentele gevallen stelt de Commissie de indiener van een ondernemingsplan in de gelegenheid alsnog nadere aanvullingen, leidend tot wijzigingen, op het plan in te dienen waardoor de gestelde termijn van afdoening – met instemming van de indiener – kort wordt overschreden

Sinds medio 2014 worden alle adviezen van een uitgebreidere toelichting voorzien. Voorheen werd alleen bij uitbreiding van het aantal vestigingsplaatsen en wijziging van de vestigingsplaats het (positieve) advies van een uitgebreide toelichting voorzien. Bij solitaire opvolgingen, dan wel een opvolging binnen een maatschap werd tot medio 2014 een korte adviesbrief verstrekt.

Als de uitkomst van het onderzoek, na het horen van de indiener, leidt tot het uitbrengen van een negatief advies verstrekt de Commissie eveneens een uitgebreid advies aan de indiener van het ondernemingsplan.

Zo nodig maakt de Commissie in het advies melding van feiten, die naar het oordeel van de Commissie strijdig kunnen zijn met de bestaande regelgeving en/of van belang kunnen zijn voor het verdere benoemingstraject tot gerechtsdeurwaarder.

Desgewenst kan het MvJ&V achteraf aan de Commissie verzoeken alsnog een nadere motivering op het afgegeven advies te verstrekken.

Bij de beoordeling wordt in toenemende mate gebruikt gemaakt van de webmail (Cvdg@bureauf.nl). Hiermee kan op een directe en snelle manier worden gecommuniceerd met indieners.

Tenslotte biedt de Commissie potentiële indieners de mogelijkheid vooraf af te stemmen welke informatie benodigd is in een ondernemingsplan om te bewerkstelligen dat er een zo compleet mogelijk en kwalitatief goed ondernemingsplan wordt ingediend.

4.3 Kengetallen ondernemingsplannen 2017

De Commissie heeft 4 maal vergaderd waarbij 6 ondernemingsplannen zijn afgedaan; tevens wordt ook regelmatig per e-mail of telefonisch overleg gepleegd. In 2017 heeft de Commissie een aantal keren uitstel verleend voor het aanvullen van ondernemingsplannen.

In het verslagjaar zijn 12 plannen ingediend. Dit is gelijk aan het aantal ingediende plannen in 2016.

Op 31 december 2017 bedraagt de werkvoorraad 9 plannen.

Van de ingediende plannen en uitgebrachte adviezen in het jaar 2017 kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Totaal	Categorie*)					
		A	B	C	D	E	F
Beginvoorraad 1 januari 2017	3	1	1	1	0	0	0
Ingediende plannen 2017	12	2	0	2	5	0	3
	15	3	1	3	5	0	3
Af: ingetrokken plannen	0	0	0	0	0	0	0
Af: negatieve adviezen	0	0	0	0	0	0	0
Af: positieve adviezen	6	1	1	1	2	0	1
Afgedane plannen 2017	6	1	1	1	2	0	1
Eindvoorraad 31 december 2017	9	2	0	2	3	0	2

- *) A = opvolging in een reeds gevestigd solitair kantoor
 B = vestiging van een solitair kantoor
 C = opvolging in een reeds gevestigd kantoor in associatief verband
 D = vestiging in associatief verband met een reeds gevestigd kantoor
 E = vestiging van een nieuw kantoor in associatief verband
 F = wijziging van de plaats van vestiging

4.4. Toelichting op de kengetallen 2017

- Het totaal aantal ingediende plannen in 2017 (12) is gelijk gebleven ten opzichte van 2016 (12).
- De verdeling over de diverse categorieën van het aantal ingediende ondernemingsplannen wijkt in 2017 af van 2016. Door de relatief beperkte omvang kunnen echter gemakkelijker afwijkingen ontstaan.
- In 2017 zijn geen plannen ingediend voor een vestiging van een nieuw solitair kantoor (categorie B; in 2016: 1).
Het aantal plannen dat is ingediend voor een solitaire opvolging (categorie A) is 2 (ca. 17%), dit is een hoger aantal dan 2016 (1). Voor de categorie C, opvolging in associatief verband, zijn 2 plannen ingediend (33%). Ten opzichte van het voorgaande jaar is dit een lager aantal (2016: 5). Bij categorie D, uitbreiding in associatie, zijn in 2017 5 plannen ingediend, dit is een hoger aantal dan in 2016 (2).
De indiening van het aantal plannen voor wijziging van de vestigingsplaats (categorie F) is in absolute zin gelijk gebleven: 3.
- In 2017 zijn 5 plannen ingediend voor categorie D. Hoewel formeel sprake is van een uitbreiding van het aantal gerechtsdeurwaarders was in het merendeel van deze categorie in materiële zin sprake van een lager risico omdat het hier vestigingsplaatsen betrof waar de gerechtsdeurwaarder reeds eerder was gedefungeerd dan wel vertrokken naar een andere organisatie (zonder medeneming van de dossiers).
- In 2017 zijn 3 plannen ingediend van type F, wijzigen van vestigingsgemeente. Ook in 2016 was sprake van een relatief hoog aantal plannen van dit type. Het relatieve hoge aandeel in 2017 wordt volledig veroorzaakt door reorganisaties van de grotere landelijk opererende kantoren. Hierbij zijn/worden vestigingen gesloten en als gevolg hiervan zijn sommige gerechtsdeurwaarders genoodzaakt hun vestigingsplaats te wijzigen.
- Van de 6 in 2017 afgedane plannen is in alle gevallen een positief advies uitgebracht.
- In 2017 zijn geen negatieve adviezen uitgebracht. De Commissie brengt een negatief advies uit indien niet aan de formele benoemingsvereisten van artikel 5 lid onder b en c Gdw wordt voldaan, dan wel indien niet wordt voldaan aan artikel 6 lid 1 van deze wet (onvoldoende financiële middelen en/of onvoldoende kostendekkendheid).
Op de vaststelling dat in 2017 geen negatieve adviezen zijn verstrekt kan de volgende toelichting worden gegeven.
Indien de Commissie voornemens is een negatief advies te verstrekken wordt de indiener in de gelegenheid gesteld zijn ondernemingsplan mondeling toe te lichten en eventuele onduidelijkheden te verklaren.
Van deze mogelijkheid is in 2017 tweemaal gebruik gemaakt. Deze gesprekken hebben in één geval geleid tot een positief advies, in één geval is het plan door de indiener vanwege persoonlijke omstandigheden in 2018 ingetrokken.
- Verder blijkt dat van de 6 uitgebrachte adviezen in 2 gevallen (33%) sprake was van een onvolledige indiening.
Daarnaast was in 5 gevallen (83%) sprake van een advies waarbij aanvullende vragen moesten worden gesteld van inhoudelijke aard.

Op de in eerste aanleg onvolledige, en/of inhoudelijk onvoldoende plannen kan de volgende toelichting worden gegeven.

Indien een plan onvolledig is wordt de indiener in staat gesteld het plan binnen 3 weken aan te vullen. De beoordeling van het plan vindt niet plaats voordat de aanvulling heeft plaatsgevonden. Als de beoordeling van een plan is gestart en blijkt dat het plan

inhoudelijk onvoldoende is voor het afgeven van een advies wordt de indiener in de gelegenheid gesteld het plan aan te vullen binnen de beoordelingstermijn van 3 maanden. Uit de bovenvermelde cijfers blijkt dat zowel de onvolledige indiening als ook de inhoudelijke omissies in 2017 veelvuldig zijn voorgekomen.

De Commissie onderstreept met de hierboven beschreven werkwijze bij de beoordeling van plannen (mondelijke toelichting, beoordeling op volledigheid en inhoudelijke beoordeling) enerzijds haar preventieve functie om te voorkomen dat moeilijk realiseerbare plannen worden ingediend, maar biedt anderzijds ook aan de indieners ruimte om het plan afdoende te verduidelijken. Daarbij is een goede kwaliteit en inhoud van het plan een belangrijk ijkpunt en daarnaast hoopt de Commissie dat het beoordelingsproces de indiener kan helpen zijn/haar toekomstige taak als gerechtsdeurwaarder beter uit te kunnen voeren.

Ten einde de kwaliteit van indiening te verbeteren wordt permanent getoetst of de procedures en voorschriften indienen ondernemingsplan nog voldoen en wordt indien noodzakelijk aangepast (zie 4.1). De Commissie is bezig het indienen van ondernemingsplannen te verbeteren en te vergemakkelijken.

- Van alle verstrekte adviezen in 2017 hebben 2 (33%) betrekking op een aanvraag voor benoeming tot gerechtsdeurwaarder in dienstbetrekking. In 2016 betrof dit 6 adviezen en 40%). Afhankelijk van de soort indiening heeft de Commissie deze plannen ingedeeld in de categorieën C, D of F. Hoewel sprake is van een absolute en relatieve daling ten opzichte van het vorige verslagjaar blijft het relatieve aandeel van dit type aanvragen op het totaal nog steeds behoorlijk.
- Het aantal gerechtsdeurwaarders bedraagt ultimo 2017 322 (ultimo 2016: 360). Het aantal opvolgingen met een positief advies over 2017 (categorie A en C) bedraagt 2. Het aantal gerechtsdeurwaarders met een positief advies dat een andere plaats van vestiging heeft aangevraagd (categorie F) bedraagt 1. Gezien de daling van het aantal gerechtsdeurwaarders is in 41 gevallen sprake van ontslag waarbij het repertorium is samengevoegd met een bestaand repertorium.

Een overzicht van de door de Commissie verstrekte adviezen over de jaren 2012 tot en met 2017 geeft het volgende beeld:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Voorraad 1 januari	3	6	8	10	10	22
Ingediende plannen	12	12	32	20	17	32
	15	18	40	30	27	54
Af: ingetrokken plannen	0	0	1	0	0	1
Af: negatieve adviezen	0	0	0	3	1	5
Af: positieve adviezen	6	15	33	19	16	38
Afgedane plannen	6	15	34	22	17	44
Voorraad 31 december	9	3	6	8	10	10

De onderstaande tabel geeft een historisch overzicht van alle ingediende plannen bij de Commissie vanaf de start in 2001.

Jaar	Ingediende plannen
2001	13
2002	20
2003	25
2004	26
2005	37
2006	33
2007	25
2008	28
2009	25
2010	30
2011	45
2012	32
2013	17
2014	20
2015	32
2016	12
2017	12
Totaal	432

De schommelingen in de conjunctuur en de invloed op de sector in de afgelopen jaren zijn te onderkennen in de tabel. Ten aanzien van de aantallen kan de volgende toelichting worden gegeven.

In de aantal ingediende plannen over 2011 hebben zeven plannen betrekking op één organisatie waarvoor in 2010 en 2009 negatieve adviezen zijn afgegeven.

Het relatief hoge aantal ingediende plannen in 2015 heeft betrekking op de reorganisatie van één gerechtsdeurwaarderskantoor (12 plannen).

Rekening houdend met de voormelde bijzonderheden is sprake van een dalende trend ten aanzien van het aantal ingediende ondernemingsplannen. Gezien de aantallen ingediende ondernemingsplannen over de meest recente jaren is nog geen sprake van een duidelijk herstel in de zin dat er trendmatig meer plannen worden ingediend.

5. Terugblik en vooruitzichten

Economische situatie en ontwikkelingen in de gerechtsdeurwaardersbranche in 2017

In 2017 is sprake van een moeizaam jaar binnen de gerechtsdeurwaardersbranche. De winstgevendheid van veel kantoren staat onder druk hetgeen in 2017 heeft geleid tot een beperkt aantal ingediende ondernemingsplannen.

De volgende factoren hebben een negatieve invloed gehad op het omzetniveau en winstgevendheid in 2017 van de gerechtsdeurwaardersbranche:

- De verhoging van het griffierecht heeft ook in 2017 geleid tot een vermindering van ambtelijke zaken. Door de verhoging zijn opdrachtgevers minder geneigd hun dossier voor te leggen aan de rechter.
- De invoering van het Centraal Digitaal Beslagregister heeft geleid tot een verlaging van het aantal beslagen. Raadpleging van dit register heeft als gevolg dat eerder dan voorheen kan worden geconstateerd dat een beslaglegging niet aan de orde is (hierbij rekening houdend met de beslagvrije voet).
- Er is steeds meer aandacht om vorderingen op schuldenaren te voorkomen dan wel om te voorkomen dat er uiteindelijk gerechtelijke stappen worden genomen om de vorderingen te innen. De grotere focus op het "voortraject" betekent dat er meer omzet kan worden gemaakt (inclusief het incassotraject), echter deze omzet is niet alleen voorbehouden aan gerechtsdeurwaarders.
- Een aantal onderdelen van het traject voor de digitalisering van de rechtspraak (het project Kwaliteit en Innovatie Rechtspraak / KEI) zijn in 2017 ingevoerd. De volledige invoering van KEI zal tot gevolg hebben dat aantal het door de gerechtsdeurwaarders betekende dagvaardingen zal afnemen.

De toepassing van specifieke contractafspraken door overheids- en andere marktpartijen hebben nog steeds een negatieve uitwerking op de winstgevendheid.

De openbare aanbesteding van overheidspartij CJIB (o.a. voor DUO en CAK) is in 2017 afgerond. De uitkomst hiervan heeft vergaande consequenties voor een aantal gerechtsdeurwaarderskantoren. Diverse kantoren zijn immers in sterke mate afhankelijk van deze opdrachtgevers. De voormelde aanbesteding past in de visie van de rijksoverheid dat de overheidsopdrachten voor incasso / ambtelijk werk zoveel mogelijk gebundeld moeten worden om te voorkomen dat iemand met schulden te maken krijgt met meerdere gerechtsdeurwaarders(kantoren), ieder namens een andere overheidsinstelling.

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (BVV) wordt niet eerder dan eind 2018 verwacht. Met deze wet kan de vaststelling van de beslagvrije voet eenvoudiger plaatsvinden waardoor naar verwachting de hiervoor te maken kosten kunnen dalen.

Er is een Commissie Herijking tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders ingesteld. Deze Commissie heeft tot taak te adviseren over aanpassingen binnen of van het huidige stelsel voor tarifiering van de ambtshandelingen van gerechtsdeurwaarders teneinde tot een toekomstbestendig stelsel te komen. Hierbij is wel duidelijk dat de kosten van ambtshandelingen niet uit publieke middelen zullen worden bekostigd.

Er is vanaf 1 januari 2018 sprake van doorberekening van de kosten toezicht en tuchtrecht. Deze doorberekening zal een negatieve invloed hebben op de winstgevendheid van de beroepsgroep.

Gezien de voormelde ontwikkelingen in 2017 zijn de economische vooruitzichten voor het jaar 2018 voor de gerechtsdeurwaarderskantoren als negatief in te schatten.

De Commissie houdt, ook in de huidige onzekere economische tijden, vast aan een minimaal niveau van kostendekkendheid na drie jaar. De Commissie wijst er hierbij op dat dit niveau de afgelopen jaren nog nooit is aangepast aan de inflatie.

Bestuursregel solvabiliteit en liquiditeit

Op 1 januari 2016 is de KBvG bestuursregel solvabiliteit en liquiditeit in werking getreden. Deze bestuursregel behelst dat de gerechtsdeurwaarderskantoren een bepaald niveau aan eigen vermogen en liquiditeit dienen te hebben. Gezien de onder druk staande winstgevendheid binnen de branche voldoen niet alle gerechtsdeurwaarderskantoren in 2017 aan de voormelde bestuursregel. De voormelde bestuursregel verplicht de kantoren tot het maken van een herstelplan (ter toetsing aan de toezichthouder BFT) indien hieraan niet wordt voldaan. Voor zover sprake is van een ondernemingsplan van een kantoor dat niet voldoet aan de bestuursregel vormt het herstelplan en de realisatie hiervan een belangrijk uitgangspunt.

Noodzakelijke reorganisaties

Ook in 2017 zijn er kantoren gereorganiseerd door de veranderde marktomstandigheden. Hierbij is nog steeds een trend waarneembaar dat vestigingen worden gesloten met als doel de overhead kosten drastisch te verlagen.

Ook voor het jaar 2018 wordt verwacht dat er sprake zal zijn van diverse aanpassingen/reorganisaties om de winstgevendheid te verbeteren/ in stand te houden.

Verordening onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder

De afgelopen jaren is de Commissie geconfronteerd met een aantal aanvragen waarbij de gerechtsdeurwaarders wel de meerderheid van de aandelen bezitten. Door beperkende bepalingen in de statuten bestaan dan echter onvoldoende waarborgen voor het uitoefenen van een onafhankelijke praktijkuitoefening door een gerechtsdeurwaarder.

De Commissie merkt op dat de onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder – nog steeds – onderwerp van discussie is binnen de beroepsgroep.

Naar het oordeel van de Commissie mag de onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder niet worden aangetast.

Complexe juridische constructies

In lijn met de ontwikkelingen omtrent de problematiek Verordening onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder was ook in 2017 sprake van complexe juridische constructies waarin zowel gerechtsdeurwaarders als niet-gerechtsdeurwaarders participeren.

Betaling goodwill e.d. en wijze van verrekenen

Voor zover voor een overname of toetreding tot de maatschap dan wel een B.V. meer wordt betaald dan de intrinsieke waarde is sprake van goodwill.

Voor de bepaling of sprake is van een aanvaardbare goodwill hanteert de Commissie het begrip kapitalisatiefactor. De Commissie berekent de kapitalisatiefactor als 'de betaalde goodwill gedeeld door de toekomstige gemiddelde jaarlijkse genormaliseerde overwinst over de eerste drie jaar'. Indien de indiener goodwill is overeengekomen, vereist de Commissie dat in de (goodwill)overeenkomst een verrekenbeding wordt opgenomen zodra de kapitalisatiefactor van de genormaliseerde overwinst hoger is dan 3 (zie voor meer informatie de Procedure en voorschriften indienen ondernemingsplan).

De Commissie hanteert een intern beoordelingskader om te bepalen of de kapitalisatiefactor al dan niet te hoog is. Er is sprake van drie mogelijkheden. De kapitalisatiefactor ligt tussen de 0-3, 3-5, of is groter dan 5.

Indien sprake is van een kapitalisatiefactor tussen 0-3 voldoet de kapitalisatiefactor aan de norm en hoeft niet te worden verrekend. Indien deze factor ligt tussen 3-5 moet een verrekenbeding worden opgenomen. Indien sprake is van een kapitalisatiefactor groter dan 5 is volgens de norm van de Commissie sprake van een onaanvaardbaar hoge goodwill. In een dergelijk geval zal een negatief advies worden verstrekt.

Omdat elke situatie anders is, wordt van geval tot geval bekeken of de goodwill voldoet aan de norm en of het noodzakelijk is alsnog een verrekenbeding overeen te komen.

Gezien de economische vooruitzichten verwacht de Commissie een beperkt aantal plannen te behandelen in 2018.

Namens de Commissie,

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical and horizontal strokes, positioned above the name of the signatory.

Prof. dr. H.P.A.J. Langendijk
(voorzitter)